

Kedvezőbb adózási rendszer 2.

Jelenleg mintegy 291 ezer személy rendelkezik őstermelői igazolvánnyal, továbbá 23 ezer családi gazdaságot tartanak nyilván, tehát az Országgyűlés által 2020. november 30-án elfogadott és január 1-jén hatályba lépett, a családi gazdaságokról szóló 2020. évi CXIII. törvény a magyar gazdálkodók jelentős hányadát érinti. A reform célja, hogy átláthatóbbá és egyszerűbbé tegye a hatálya alá tartozó gazdálkodók tevékenységét, kedvezőbb adózási rendszerrel támogassa őket, és hogy optimális működési formákat kínáljon nekik, ezáltal javítva versenyképességüket. A január 1-jén hatályba lépett törvény három gazdálkodási formát szabályoz: az őstermelőit, az őstermelők családi gazdaságát és a most bevezetett családi mezőgazdasági társaságokét. Cikkünk előző részében (Magyar Mezőgazdaság LXXVI/1 szám.) az őstermelőkre és családi gazdaságaikra vonatkozó új szabályokat ismertettük. Ezen a héten a családi mezőgazdasági társaságok működésének feltételeit, a földforgalmazás szabályozásának változásait és az őstermelői családi gazdaságokra vonatkozó adózási szabályokat ismertetjük.

Az új törvény új működési formát vezetett be, a családi mezőgazdasági társaságokét, ami mégsem tekinthető önálló működési formának, mivel ezt a minősítést gazdasági társaságok, szövetkezetek vagy erdőbirtokossági társulatok szerezhetik meg.

A törvény értelmében a családi mezőgazdasági társaság olyan, a családi mezőgazdasági társaságok nyilvántartásában szereplő, kizárólag mező- és erdőgazdasági tevékenységet, illetve kiegészítő tevékenységet folytató gazdasági társaság, szövetkezet vagy erdőbirtokossági társulat, amelynek legalább két tagja van, és tagjai egymással hozzátartozói láncolatban állnak.

A családi mezőgazdasági társaságként való nyilvántartásba vétel feltétele tehát, hogy a jogi személy a mező- vagy erdőgazdasági tevékenységen és kiegészítő tevékenységen kívül egyéb tevékenységet ne folytasson. Megjegyzendő ugyanakkor, hogy a kiegészítő tevékenységek aránya a teljes bevétel 25 százalékát meghaladhatja, szemben a mezőgazdasági őstermelőkre irányadó szabályokról. Feltétel továbbá, hogy valamennyi tagja a cikkünk első felében már részletesen ismertetett hozzátartozói láncolatban álljon egymással, tehát az egyszemélyes gazdasági társaságok természetesen nem vehetőek nyilvántartásba családi mezőgazdasági társaságként.

További kritérium, hogy egy személy egyidejűleg csak egy családi mezőgazdasági társaságban lehet tag, illetve jogi személy nem lehet tagja családi mezőgazdasági társaságnak (ide nem értve a saját

üzletrész vagy saját részvény megszerzését).

A nyilvántartásba vétel iránti kérelemről ebben az esetben is a kamara dönt, a kérelemhez pedig mellékelni kell a jogi személy létesítő okiratát és a hozzátartozói láncolat igazolását.

A létesítő okiratnak további három kritériumnak kell megfelelnie, hogy a kamara nyilvántartásba vegyen egy családi mezőgazdasági társaságot. Rendelkezni kell egyrészt a tagok tulajdonában vagy használatában levő mező- vagy erdőgazdasági hasznosítású föld használatának átengedéséről a társaság részére, másrészt a mezőgazdasági termelőeszközök és vagyoni értékű jogok átengedéséről a társaság számára, harmadrészt a személyes közreműködés formájáról és annak elszámolási rendjéről.

Felhívjuk a figyelmet, hogy bár ez a felsorolás nagyfokú hasonlóságot mutat az őstermelők családi gazdaságának alapító szerződésében foglaltakkal, lényeges különbség, hogy míg az őstermelők családi gazdasága esetében a tagjai használatában álló valamennyi földet a gazdaság rendelkezésére kell bocsátani, addig a családi mezőgazdasági társaság esetén elegendő „egyes” földek használatának átengedése, azaz nem előírás az összes földterület átadása.

Megjegyzendő, hogy a létesítő okirat fentieknek megfelelő módosítása és ennek bejelentése a kamaránál nem váltja ki a cégeljárás során irányadó változásbejegyzési eljárást, ugyanis az a kamara nyilvántartásától független, tehát a cégeljárás

szabályai szerint a létesítő okirat módosítása továbbra is kötelező a cégbíróságon.

A családi mezőgazdasági társaság tagjainak a hozzátartozói minőségükben bekövetkező változásokról 15 napon belül értesítenie kell a kamarát. A kamara törli nyilvántartásából a családi mezőgazdasági társaságot, ha ezt kérelmezik, ha megszűnik, vagy ha egyesüléssé alakul, ha tagjainak a száma egy főre csökken, ha tagjai tekintetében a hozzátartozói láncolat megszakad és e tag a tagsági jogviszonyát nem szünteti meg, vagy ha mező- és erdőgazdasági tevékenységen és kiegészítő tevékenységen kívül más tevékenységet is végez.

ÁTMENETI SZABÁLYOK 2021. JANUÁR 1-JÉTŐL

Ahogy azt már az előzőekben is kifejtettük, aki 2020. december 31. napján hatályos őstermelői igazolvánnyal rendelkezett, 2021. január 1. napjától kezdődően e törvényben meghatározott mezőgazdasági őstermelőnek minősül. Közös őstermelői igazolvánnyal rendelkező személyek január elsejétől személyükben mezőgazdasági őstermelőnek minősülnek, míg együttesen őstermelők családi gazdaságaként működnek azzal, hogy az őstermelők családi gazdasága képviselőjének azt a tagot kell tekinteni, akinek a nevére a közös őstermelői igazolványt kiállították.

A családi gazdaságoknak az őstermelők családi gazdaságaként való tovább működésének biztosítása érdekében a törvény rögzíti, hogy akik 2020. december

31. napján családi gazdaság tagjai voltak, 2021. január 1. napjától kezdődően személyükben mezőgazdasági őstermelőnek minősülnek akkor is, ha nem felelnek meg az őstermelőkre irányadó életkori feltételnek, továbbá együttesen őstermelők családi gazdaságaként működnek azzal, hogy az őstermelők családi gazdasága képviselőjének azt a tagot kell tekinteni, aki a családi gazdaság vezetőjeként szerepelt a nyilvántartásban.

Kiemelendő azonban, hogy aki 2020. december 31. napján családi gazdaság tagja volt, az 2021. január 1. óta mezőgazdasági őstermelőnek minősül akkor is, ha 2020. december 31-éig egyéni vállalkozóként folytatta tevékenységét. Őket a kamara felszólítja, hogy 2021 március 31-éig tegyenek nyilatkozatot, és ha úgy nyilatkoznak, hogy nem mezőgazdasági őstermelőként, hanem egyéni vállalkozóként kívánják folytatni tevékenységüket, úgy 2021. január 1. napjáig visszamenőlegesen törlik őket a mezőgazdasági őstermelők kamarai nyilvántartásából. Ha viszont a családi gazdaság tagja a nyilatkozata alapján nem egyéni vállalkozóként kívánja folytatni a mező- és erdőgazdasági tevékenységét, akkor ezeket a tevékenységeket 2021. december 31-éig töröltetni kell az egyéni vállalkozói nyilvántartásból, a fentiekben részletezett összeférhetlenség okán.

A FÖLDFORGALMI SZABÁLYOZÁS VÁLTOZÁSAI

Az új szabályozás lehetővé teszi, hogy a fél a föld használatát a családi mezőgazdasági társaság részére engedje át, amennyiben abban tag, így az nem minősül a használat átengedésének, azaz a földszerző a hasznosítási kötelezettségének ekként is eleget tehet. Hangsúlyozandó, hogy ha az átengedés családi mezőgazdasági társaság részére történik, akkor arra abban az esetben is sor kerülhet, ha a tag nem rendelkezik legalább 25 százalékos tulajdonnal a társaságban.

Amennyiben a mezőgazdasági termelőszervezet nem minősül családi mezőgazdasági társaságnak, akkor az továbbra is csak akkor nem minősül a használat átengedésének, ha a mezőgazdasági termelőszervezet legalább 25 százalékban az ő vagy közeli hozzátartozója tulajdonában áll.

Az elővásárlásra és előhaszonbérletre jogosultak sorrendje tekintetében az

egyreszoros csoportokon belül január elsejétől a „családi gazdálkodó, illetve a gazdálkodó család tagja” elővásárlási, illetve előhaszonbérleti ranghelyet felváltja a „családi mezőgazdasági társaság tagja vagy őstermelők családi gazdaságának tagja” elővásárlási, illetve előhaszonbérleti ranghelye, azaz immáron a családi mezőgazdasági társasági tagság is ranghelyet keletkeztet a jogosulti csoporton belül.

A földhasználat tekintetében újdonság, hogy a földnek haszonbérlet, szívességi földhasználat, erdőgazdálkodási haszonbérlet jogcímen megszerzett használati jogosultsága azt eredetileg átengedő fél hozzájárulásával szívességi földhasználat jogcímen továbbengedhető olyan családi mezőgazdasági társaság részére, amelyben a továbbengedő fél tag. Fontos azonban, hogy a továbbengedés nem érinti a használati jogosultság eredeti átengedőjével szemben fennálló kötelezettségeket.

AZ ADÓZÁSRA VONATKOZÓ ALAPVETŐ SZABÁLYOK

A mezőgazdasági őstermelők adózása az új szabályozással tovább egyszerűsödött, egyúttal a kedvezmények köre is bővült.

Amennyiben az őstermelői bevétel az éves minimálbér felét (jelenleg 966 ezer forint) nem éri el, adómentesség illeti meg az őstermelőt. Nem biztosított őstermelőként nem keletkezik szochó fizetési kötelezettség, míg biztosított őstermelőként akkor kell szochót fizetni, ha a választott magasabb összeg után fizetik a járulékot.

Új szabályok irányadóak ugyanakkor az átalányadózásra, amely egyebekben a mezőgazdasági őstermelők elsődleges adózási módja, így átalányadózás szabályai alkalmazandóak, kivéve, ha átlépi a kedvezményes értékhatárt, vagy ő maga más adózási módot nem választ. A mezőgazdasági őstermelő az átalányadózást akkor alkalmazhatja, ha az e tevékenységből származó bevétele az adóévben az éves minimálbér tízszeresét nem haladja meg.

Átalányadózás esetén a jövedelem akként állapítható meg, hogy az éves bevétel 10 százaléka tekinthető jövedelemnek, 90 százalék költségként kerül levonásra, és ezen 10 százalékos jövedelmet kell az éves minimálbérhez viszonyítani. Amennyiben az így számított jövedelem nem éri el az éves minimálbér felét, úgy az összeg mentes a személyi jövedelemadótól, amennyiben pedig meghaladja, úgy csak

az azt meghaladó rész tekintetében keletkezik adófizetési kötelezettség.

Amennyiben az őstermelői tevékenységből származó bevétel az adóévben az éves minimálbér tízszeresét nem haladja meg, az adómentes jövedelemrész meghaladó jövedelem után kedvezményes, 15 százalékos személyi jövedelemadó fizetendő.

Amennyiben pedig a bevétel meghaladja az éves minimálbér tízszeresét, a tételes költségelszámolás vagy a már ismert 10 százalékos költséghányad alkalmazására van lehetőség az egész bevétel tekintetében, azaz az átalányadózás kedvezményes szabályai ekkor már nem vehetők figyelembe.

Az összevont adóalap adóját csökkenti a tételes költségelszámolást vagy 10 százalékos költséghányadot alkalmazó mezőgazdasági őstermelő e tevékenységből származó éves jövedelme adójának, valamint, ha tételes költségelszámolást alkalmaz, a könyvelői díjkedvezménynek az együttes összege, de legfeljebb 100 ezer forint (őstermelői adókedvezmény).

Az őstermelők családi gazdaságai a korábbi, családi gazdaságokra irányadó szabályokhoz hasonlóan fognak adózni azzal, hogy az átalányadózás feltételül megjelölt kedvezményes adózás felső értékhatára nem haladhatja meg a 4 főre számított átalányadózás felső értékhatárát. Azaz két fő esetén a felső értékhatár a kétszeresére, három fő esetén a háromszorosára, míg négy fő esetén a négyszeresére emelkedik. Amennyiben az őstermelők családi gazdasága tagjainak a száma a négy főt meghaladja, az átalányadózás továbbra is igénybe vehető, viszont kizárólag ezen négy fős mértékig. Amennyiben pedig az értékhatárt a bevétel meghaladja, úgy valamennyi tag csak a tételes költségelszámolás (illetve 10%-os költséghányad) alkalmazására jogosult.

Az őstermelői családi gazdaságok tagjainak jövedelmének megállapításakor az őstermelők családi gazdaságának bevételeit úgy kell figyelembe venni, hogy a bevételeket el kell osztani a gazdaság tagjainak számával, azaz minden tagnak külön kell megállapítani a jövedelmét. Figyelembe kell venni ugyanakkor, ha az őstermelői családi gazdaság alapító szerződése a nyereség és a veszteség viselésére eltérő szabályokat állapít meg.

Dr. Mikó András

ügyvéd

www.drmikoandras.hu